

TÜRBANLI VE PİYASACI ANAYASAYA HAYIR!

Yarım yüzyılı aşan bir süreden bu yana dışa bağımlılığın ekonomik, sosyal, kültürel sonuçlarıyla yüz yüze kalan Türkiye, özellikle 24 Ocak 1980 kararları ve onu takip eden 12 Eylül 1980 askeri müdahalesinden beri geriye gitmektedir. 1980 sonrasında Türkiye yeni bir liberal değişim, dönüşüm süreci içindedir.

Bu süreçte Türkiye, ülkemizin kaynakları ve insanlarına yönelik mevcut sömürüyü perdeleyip örtmek için kullanılan dinsel ve milliyetçi kökenli siyasi gerekçelendirmelerle kritik bir evreye girmiştir. Türkiye bir rejim bunalımı; kapsamlı bir sosyo ekonomik bunalım ve ülkenin kamusal kaynakları ile halkını yoksullaştıran bir yönelim içine sokulmuştur.

Ülkemizde bir şekilde hep var olagelen siyasal İslam ve şeriatçı yönelimler, Amerika'nın "yeşil kuşak" projesinden de güç alarak bizzat 12 Eylül'ün desteğiyle önce "Türk-İslam sentezi" adı altında milliyetçilik ile kaynaştırılmış, onun ardından da bağımsız bir şekilde gelişmiştir. Bu süreçte toplumun muhafazakârlaştırılması ve "siyasal İslam"ın taban tutmasından din derslerinin okullarda zorunlu hale getirilmesi ile imam hatip okullarının sayısının diğer tüm meslek okullarının sayısının iki katına çıkmasına ve bugünkü "türban özgürlüğü"ne gelmiş bulunuyoruz.

Bütün bu gelişmeleri tetikleyen bir unsur da bizzat Amerika'nın ileri sürdüğü "ılımlı İslam" modelidir. "Büyük/Genişletilmiş Ortadoğu Projesi" ile eşleşen "ılımlı İslam" modeli açık ki "türban özgürlüğü"nü de içermektedir.

Bugün öyle bir noktaya gelinmiştir ki, laikliğin hangi biçim ve esneklikleri içermesi gerektiği tartışmaları ve "Türban" sorunu üzerinden, modernleşen Türkiye'nin 84 yılının toplumsal kazanımları bir kez daha geriye götürülmek istenmektedir. Bu süreçten liberalizm-muhafazakârlık-gericilik ve faşizan eğilimler bir arada beslenmekte, otoriter seçeneklere ve toplumsal bir kaosa doğru yol alınmaktadır. Bu durumda türban, kadınları kapatmanın yanı sıra ülkemizin geleceğini karartmanın, toplumun kutuplaştırılmasının bir aracı olarak kullanılmaktadır.

Odamız bu gerçeklerle birlikte Anayasa değişikliklerinin özü olacak serbest piyasa ekonomisinin tam boy egemenliği bağlamındaki "Anayasanın piyasalaştırılmasına" da bu vesileyle dikkat çekmektedir. Toplumun gereksindiği Anayasa, türbanlı ve piyasacı bir anayasa değil; cumhuriyetçi, eşitlikçi, özgürlükçü, laik, ekonomik-siyasal bağımsızlık ile planlama-sanayileşme-kalkınmayı bütünlük içinde içeren, demokratik hak ve özgürlüklerin eksiksiz olarak tanımlandığı, sosyal hukuk devleti ilkesi ile yasa-yargı-yürütme ayrılığının demokratik bir çerçevede sağlandığı, siyasetin toplumsal dinamikleri kapsamasının önündeki engelleri ortadan kaldıran, toplu sözleşme düzeninin emek kesimini gözeterek yeniden yapılandırılmasına yol açacak ve kardeşçe bir arada yaşamı güvenceye alacak demokratik bir Anayasadır.

Türban bu gerçeklerin üzerini örtmemelidir.

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**